

Průzkum veřejného mínění odhalil měnící se postoje ke svobodě médií ve střední Evropě v souvislosti s politickými změnami a obavami z ruského vlivu

[Budapešť, 25. dubna 2024] Průzkum veřejného mínění v zemích Visegrádské čtyřky (V4) – České republice, Slovensku, Polsku a Maďarsku – odhalil výrazné změny v postoji veřejnosti ke svobodě médií, které jsou způsobeny politickými změnami a rostoucími obavami z ruského vměšování v regionu.

Nejvýraznějším zjištěním je prudký pokles obav o svobodu médií v Polsku, které po zvolení vlády příklánějící se více k hlavnímu proudu klesly ze 71 % v roce 2023 na 53 % v roce 2024. To kontrastuje se situací na Slovensku a v Maďarsku, kde se obavy z této problematiky oproti loňskému roku naopak zvýšily, neboť obě vlády nadále čelí kritice za to, jak se staví ke svobodě médií a právnímu státu.

Průzkum také poukazuje na rostoucí obavy z pronikání ruských myšlenek do domácích médií a veřejného mínění v zemích V4. Většina respondentů vyjádřila obavy z ruského vlivu, přičemž v Maďarsku to bylo 61 % a v Polsku 77 %.

Navzdory těmto obavám mají vlády silnou podporu veřejnosti, aby přijaly opatření na ochranu svobody médií. Převážná většina respondentů ve všech čtyřech zemích se domnívá, že by státy měly posílit legislativu na ochranu nezávislosti médií, přičemž v Polsku tato hodnota dosahuje 78 % a na Slovensku 74 %.

Další klíčová zjištění:

- Všeobecná shoda týkající se důležitosti transparentnosti investic do médií a omezení koncentrace vlastnictví, aby se zabránilo nadvládě silných a vlivných skupin i jednotlivců.
- Přetrvávající silná podpora Evropské unie uvalující sankce na země, jejichž vlády zasahují do svobody médií, zejména v Polsku (63 %) a na Slovensku (61 %).
- V Polsku a Maďarsku se sociální sítě a aplikace pro zasílání zpráv považují za svobodnější a důvěryhodnější než mainstreamová média.

Průzkumu, který provedla agentura MEDIAN z pověření pražské Rady pro redakční nezávislost a za podpory nadace Bakala Foundation, se v březnu 2024 v zemích V4 zúčastnilo více než 4 000 respondentů starších 18 let. Průzkum poskytuje cenné informace o složitém a vyvíjejícím se přístupu ke svobodě médií v regionu, který v posledních letech čelí značným výzvám. V Budapešti proběhne od 10 hodin tisková konference ve spolupráci s organizací Reportéři bez hranic, na níž zazní komentář eurokomisařky Věry Jourové a novinářů a vydavatelů z celého regionu.

Tessa Szyszkowitzová, předsedkyně Rady pro redakční nezávislost, prohlásila: „Údaje z průzkumu veřejného mínění, který trval tři roky a týkal se svobody médií, odhalují složitý obraz veřejného mínění o svobodě tisku ve střední Evropě. Kontrast mezi klesajícími obavami v Polsku a rostoucím znepokojením v Maďarsku a na Slovensku je zářející.“

„V době, kdy se region potýká s politickými změnami a ruským vlivem, naše zjištění zdůrazňují klíčový význam ochrany nezávislosti médií. Silná podpora veřejnosti, pokud jde o přijímání opatření, zdůrazňuje naléhavou potřebu důrazné reakce vlád, občanské společnosti i mezinárodních institucí.“

Další informace vám poskytne:

Hana Schreibová

Tajemnice Rady pro redakční nezávislost

Economia, a.s. | Pernerova 47 | 186 00 Praha 8

hana.schreibova@economia.cz

Dr. Václav Štětka

Loughborough University

v.stetka@lboro.ac.uk